



Distanční vzdělávání z pohledu rodičů

MAP II Praha 12 pokračuje

Leden 2021





Obsah

1. Metodika, sběr dat.....	3
2. Hodnocení distanční výuky rodiči	4
2.1. Spokojenost rodičů s distanční výukou	4
2.2. Největší problémy, které rodiče v souvislosti s distanční výukou museli řešit	7
2.3. Pozitiva, která dětem distanční výuka přinesla	8
3. Průběh distanční výuky	10
3.1. Způsob výuky	10
3.2. Časová náročnost výuky	14
3.3. Co přispívá k nespokojenosti rodičů s distanční výukou	17
4. Technické vybavení pro distanční výuku	20
4.1. Dostupné technické vybavení	20
4.2. Spokojenost rodičů s distanční výukou dle technického vybavení	22
5. Přístup škol a vyučujících k distanční výuce	23
6. Jak vnímají distanční výuku cizojazyční rodiče?	24
7. Komentáře rodičů k distanční výuce	26
8. Shrnutí	33





1. Metodika, sběr dat

Cílem realizovaného průzkumu Kvalita distančního vzdělávání bylo zjistit, co se během distanční výuky probíhající na základních školách během roku 2020 osvědčilo, a co se naopak v rámci této mimořádné podoby výuky ukázalo jako problematické. Závěry, které tento průzkum přinese, budou využity pro nastavení organizace výuky během případné další vlny uzavření škol.

Sběr dat proběhl anketním způsobem formou online dotazníku. Nejedná se o reprezentativní průzkum. Uvedené odpovědi jsou subjektivními názory rodičů žáků základních škol v Praze 12, Praze-Libuši a Praze-Kunraticích. Průzkumu se účastnilo 1 727 rodičů, což odpovídá 24 % návratnosti dotazníku.

Poznámka

On-line anketa umožňuje snadnější a rychlejší sběr dat, kdy ředitelé rozeslali rodičům pozvánku. S ohledem na náročnost celého procesu byla proto zvolena on-line forma sběru dat.

Na druhou stranu on-line forma dotazován **opomíjí rodiče a domácnosti, kteří nejsou on-line a kteří mají s distanční výukou největší obtíže.** Nemůžeme ani změřit, kolik dětí se nám v distanční výuce „ztratilo“.



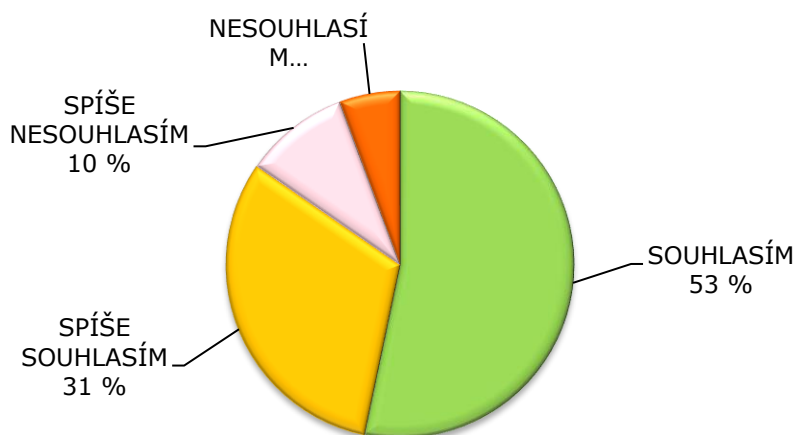
2. Hodnocení distanční výuky rodiči

2.1. Spokojenost rodičů s distanční výukou

S průběhem distanční výuky je spokojeno 84 % rodičů, nespokojení rodiče tvoří 16 %. Z analýzy je přitom patrné, že spokojenější jsou rodiče menších dětí.

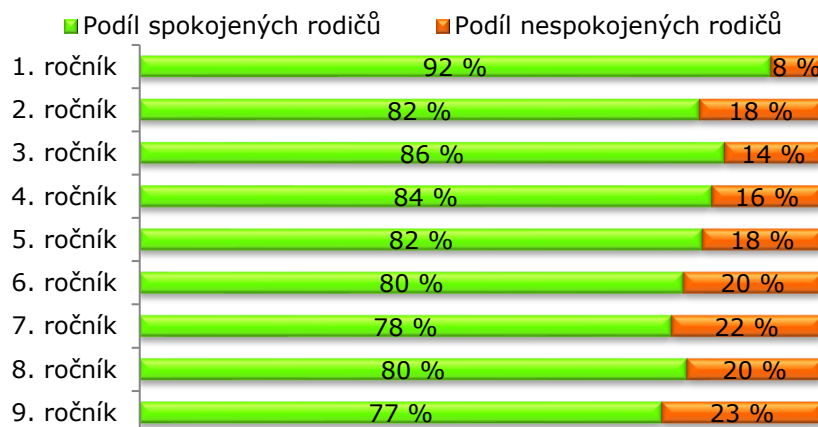
Graf 1: Spokojenost rodičů s distanční výukou

(Otázka č. 7 Vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu s výrokem: S výukou na dálku organizovanou naší školou jsme byli spokojeni)



Zdroj: MAP II Praha 12

Graf 2: Spokojenost rodičů s distanční výukou dle ročníku

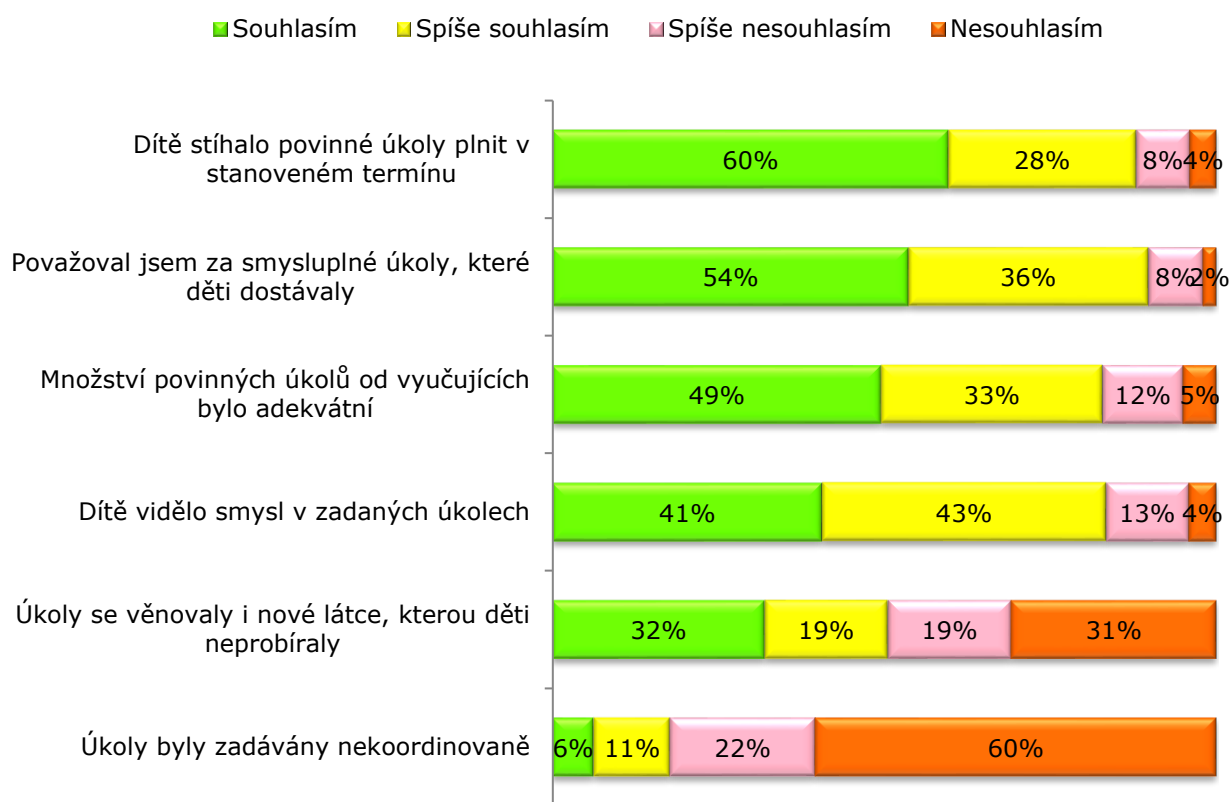


Zdroj: MAP II Praha 12

V grafu 3 jsou uvedeny podíly rodičů, kteří souhlasí či nesouhlasí s výroky, které se vztahují k zadávání domácích úkolů. Většina rodičů hodnotí všechny aspekty pozitivně. Množství úkolů bylo většinou adekvátní a daly se stíhat. Zároveň se ukázalo jako liché, že by úkoly byly zadávány nekoordinovaně.

Graf 3: Míra souhlasu rodičů s uvedenými výroky

(Otázka č. 7 Označte, jak souhlasíte s následujícími výroky)



Zdroj: MAP II Praha 12

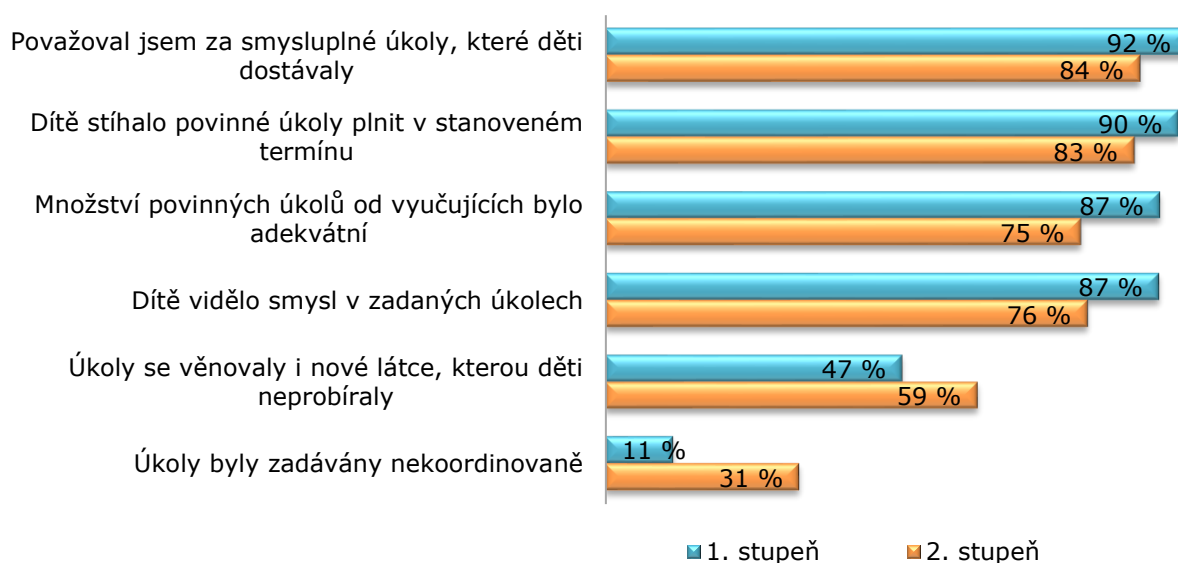
Největší rozdíly mezi rodiči žáků prvního stupně a rodiči dětí druhého stupně jsou patrné u výroků *Úkoly byly zadávány nekoordinovaně*, *Množství povinných úkolů od vyučujících bylo adekvátní* a *Úkoly se věnovaly i nové látce, kterou děti neprobíraly*.



S prvním jmenovaným výrokem souhlasí téměř třetina rodičů žáků druhého stupně, ale pouze 11 % rodičů žáků prvního stupně. Koordinace zadávání úkolů na druhém stupni, kde žáci mají více předmětů a učí je více učitelů, je pravděpodobně náročnější než na prvním stupni, kde v jedné třídě učí většinou jen jeden učitel a počet předmětů je nižší. Pokud měla koordinace výuky na druhém stupni kvůli vyšší organizační náročnosti nějaké nedostatky, patrně se tento fakt promítl i do odpovědí rodičů.

Množství povinných úkolů považuje za adekvátní 87 % rodičů dětí navštěvujících první stupeň, rodiče dětí z druhého stupně mají stejný názor v nižší míře (75 %). Podobný rozdíl je mezi skupinami rodičů i v názoru na to, zda je úkoly věnovaly i nové látce, kterou děti neprobíraly. S tímto výrokem souhlasí 59 % rodičů žáků druhého stupně a 47 % rodičů žáků prvního stupně.

Graf 4: Podíl rodičů, kteří souhlasí s uvedenými výroky (podle stupně ZŠ, který navštěvuje jejich dítě)



Poznámka

Proč jsou rodiče starších dětí méně spokojeni? Evidentně nižší spokojenost pramení v otázce, co všechno a jak by se děti měli učit. Látky na probrání je hodně a učitelé ani děti nestíhají.





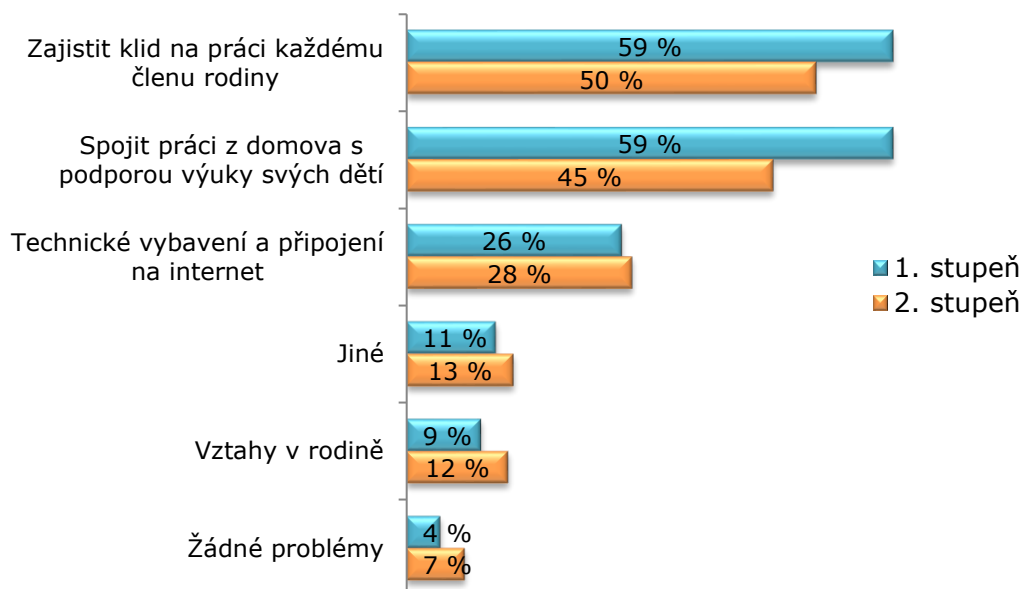
2.2. Největší problémy, které rodiče v souvislosti s distanční výukou museli řešit

K nejčastějším problémům spojeným s distanční výukou patřilo zajištění klidu na práci každému členu rodiny (zmínilo 56 % rodičů) a spojení práce z domova s podporou výuky svých dětí (54 %). Tyto problémy řešili především rodiče dětí na prvním stupni. Žáci na druhém stupni byli již samostatnější, a tak přímá „péče“ o ně nemusela být tak intenzivní.

Zhruba čtvrtina rodičů označila za hlavní nedostatek problémy spojené s technickým vybavením a připojením na internet (27 %). Relativně nízký podíl rodičů (10 %) považuje za problém související s distanční výukou vztahy v rodině. Rodiče, kteří měli s distanční výukou jiný problém, nejčastěji zmiňovali skloubení docházky do zaměstnání s péčí o domácnost a pomocí dětem při výuce (5 % rodičů).

Graf 5: Největší problém, který museli rodiče řešit v souvislosti s distanční výukou

(Otázka č. 10 Jaký největší problém jste museli jako rodina řešit v souvislosti s výukou na dálku?)



Zdroj: MAP II Praha 12



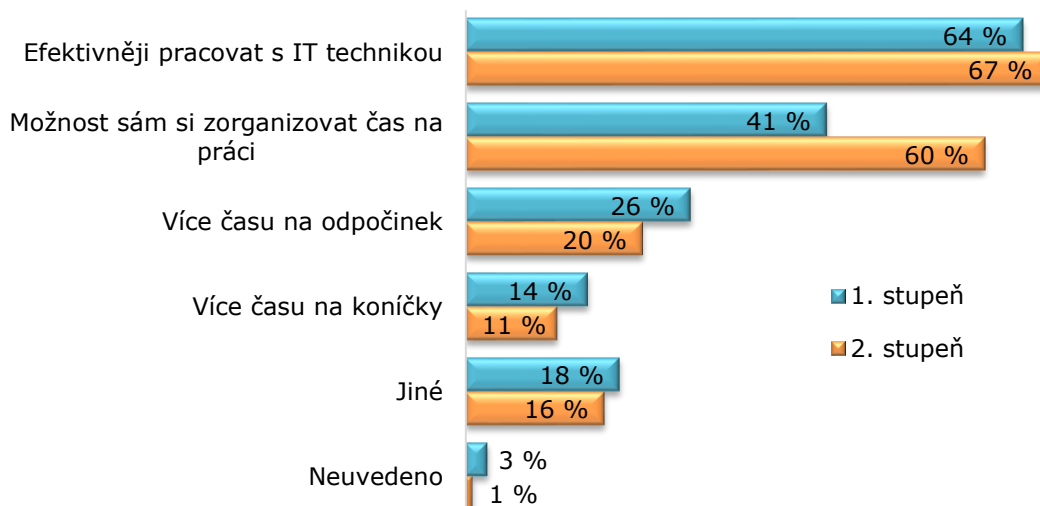


2.3. Pozitiva, která dětem distanční výuka přinesla

Rodiče odpovídali i na otázku, zda distanční výuka přinesla dítěti něco pozitivního. Nejvíce oceňují, že se dítě naučilo efektivněji pracovat s IT technikou (65 % bez rozlišení stupně ZŠ) a fakt, že mělo možnost si samo zorganizovat čas na práci (48 % celkově, v případě rodičů žáku 2. stupně 60 %). Rodiče jako pozitivum méně často zmiňovali skutečnosti, které souvisí s volným časem, tj. více času na odpočinek a koníčky.

Graf 6: Pozitiva, která podle názoru rodičů přinesla dětem distanční výuka

(Otázka č. 12 Co přinesla výuka na dálku podle Vašeho názoru pozitivního pro Vaše dítě?)



Zdroj: MAP II Praha 12





Rodiče mohli do dotazníku uvést i další pozitiva distanční výuky. Tuto možnost využilo 17 % rodičů, z nich téměř čtvrtina pozitivně hodnotila, že dítě se naučilo větší samostatnosti a zodpovědnosti. Nejčastější odpovědí však bylo, že distanční výuka žádná pozitiva nepřinesla (40 %).

Tab. 1: Další (jiná) pozitiva, která podle názoru rodičů přinesla dětem distanční výuka

Jiné:	Celkem	1. stupeň	2. stupeň
Distanční výuka pozitiva nepřinesla	40 %	42 %	36 %
Větší samostatnost a zodpovědnost	23 %	16 %	36 %
Dítě doma mělo lepší podmínky pro studium než ve škole	6 %	6 %	6 %
Rodiče získali přehled o výuce	5 %	6 %	3 %
Čas strávený s rodinou	5 %	8 %	0 %
Více volného času	4 %	3 %	5 %
Pozdější vstávání	3 %	4 %	2 %
Dítě si po zkušenosti s distanční výukou více váží klasické školní docházky	3 %	4 %	1 %
Dítě se naučilo pracovat s IT technikou	2 %	3 %	0 %
Možnost zkusit si jiný typ výuky	1 %	1 %	1 %
Jiná odpověď	9 %	9 %	9 %

Zdroj: MAP II Praha 12





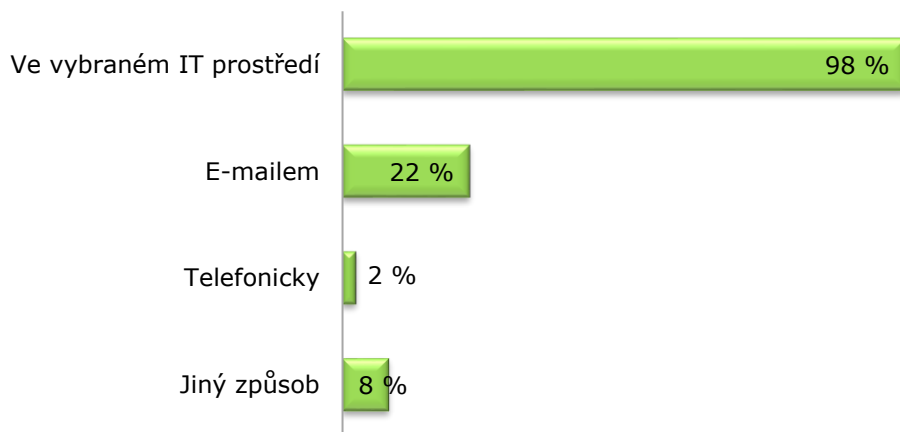
3. Průběh distanční výuky

3.1. Způsob výuky

Téměř všichni rodiče (98 %) uvedli, že distanční výuka jejich dítěte probíhala prostřednictvím vybraného IT prostředí (např. Google Classroom, Teams, Zoom, Skype apod.). S přibližně pětinou dětí vyučující komunikovali navíc e-mailem. Telefon byl využíván pouze ve 2 % případů.

Graf 7: Způsob, jakým distanční výuka probíhala

(Otázka č. 3 Výuka na dálku mého dítěte probíhala:)



Zdroj: MAP II Praha 12

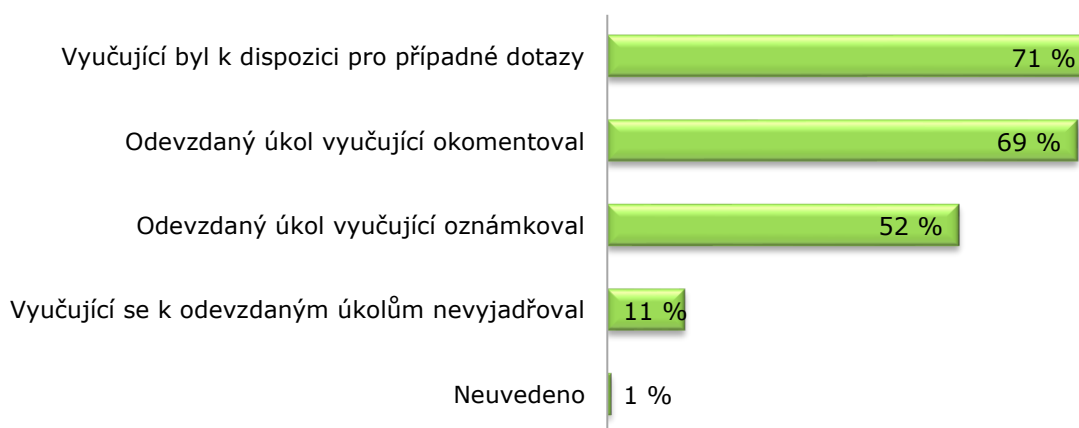




Hodnocena byla také zpětná vazba vyučujících. Relativně velká část rodičů (71 %) potvrdila, že vyučující byli k dispozici pro případné dotazy. Z odpovědí vyplývá, že většina vyučujících poskytovala k odevzdaným úkolům zpětnou vazbu. Úkoly komentovali (69 %) a polovina dětí (52 %) dostávala za odevzdané úkoly známky. Jedenáct procent rodičů uvedlo, že se vyučující se k odevzdaným úkolům nevyjadřoval. **Častěji to bylo u dětí na druhém stupni.**

Graf 8: Způsob, jakým měla většina vyučujících nastavenou zpětnou vazbu

(Otázka č. 5 Jak měla většina vyučujících nastavenou zpětnou vazbu?)



Zdroj: MAP II Praha 12

Poznámka

Jak bude patrné dále, nevyjadřování se odevzdaným úkolům bylo na některých školách častější než na jiných.

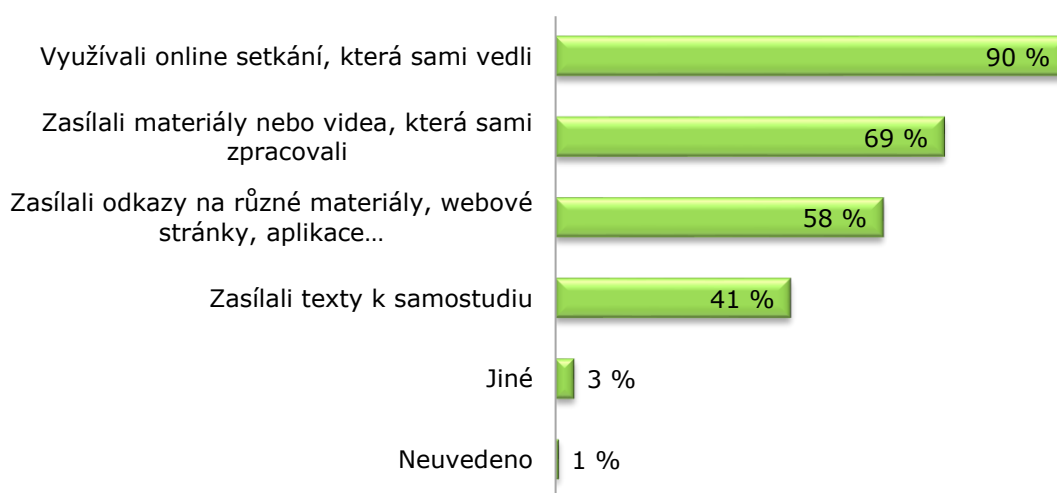




Během distanční výuky probíhalo studium nové látky nejčastěji prostřednictvím online setkání, která vedli sami vyučující (90 %). Kromě toho vyučující dětem zasílali materiály nebo videa, které sami zpracovali (69 %) a zasílali i odkazy na materiály, webové stránky, aplikace apod. (58 %). Méně častým způsobem bylo zasílání textů k samostudiu (41 %).

Graf 9: Způsob, jakým vyučující seznamovali děti s novou látkou

(Otázka č. 6 Jakým způsobem vyučující seznamovali děti s novou látkou?)



Zdroj: MAP II Praha 12

Poznámka

Spokojenost rodičů s distanční výukou se neliší podle toho, zda vyučující zasílali již existující materiály, či zda si vyráběli vlastní. Důležité bylo, aby materiály byly smysluplné a dobře použitelné. Naopak relativně méně byli spokojeni rodiče dětí, jejichž vyučující posílali texty k samostudiu.

Poznámka

Je patrné, že rodiče sami neví, jak by měla distanční výuka optimálně vypadat. Doporučujeme proto propagovat příklady dobré praxe jak mezi vyučujícími, tak i směrem k rodičům a obecně veřejnosti.

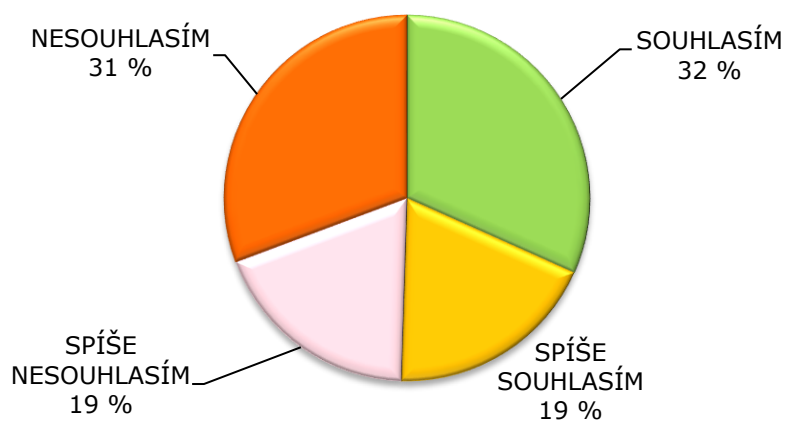




Polovina rodičů uvádí, že úkoly se věnovaly i nové látce, kterou děti neprobírali.

Graf 10: Procvičování nové látky

(Otázka č. 7 Vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu s výrokem: Úkoly se věnovaly i nové látce, kterou děti neprobíraly)



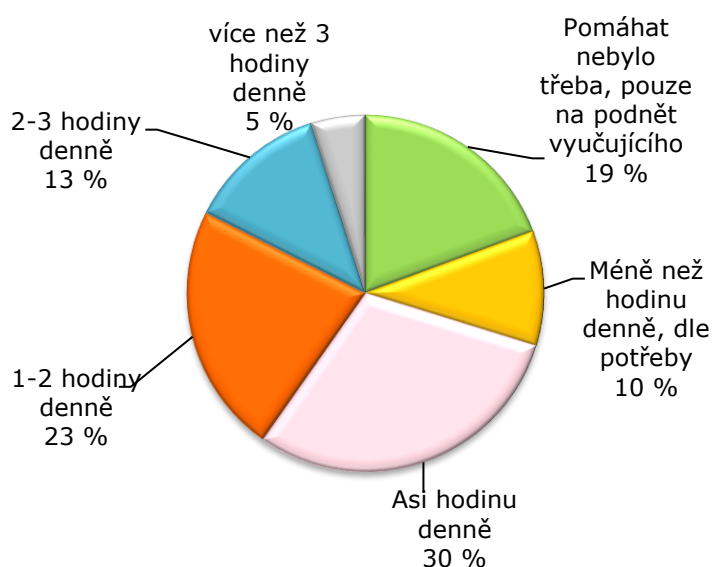
Zdroj: MAP II Praha 12

3.2. Časová náročnost výuky

Cca 1/5 rodičů nemusela nějak systematicky dětem pomáhat. Výrazně častěji nemuseli pomáhat rodiče dětí na druhém stupni (33 %). Dalších cca 40 % rodičů pomáhalo do 1 hodiny denně. Naopak 40 % rodičů muselo s dětem pomáhat více než hodinu denně. Jednalo se především o rodiče dětí na prvním stupni (49 % vs. 23 %).

Graf 11: Doba, po kterou rodiče obvykle pomáhali dětem s distanční výukou

(Otázka č. 8 Mému dítěti jsem s výukou na dálku obvykle pomáhal/a:)



Denní průměr:

1. stupeň: 1,5 hod.
2. stupeň: 0,9 hod.
Celkem: 1,25 hod.

Zdroj: MAP II Praha 12

Poznámka

Rodiče dětí, kteří jim museli pomáhat 2 a více hodin denně, byli s distanční výukou výrazně méně spokojeni. Pokud pomáhali nepravidelně či do 1 hodiny denně, byli spokojeni v 88 % případů. Pokud ale pomáhali 2+ hodiny, procento spokojených rodičů znatelně kleslo na 71 % a to bez ohledu na stáří dítěte.



Poznámka

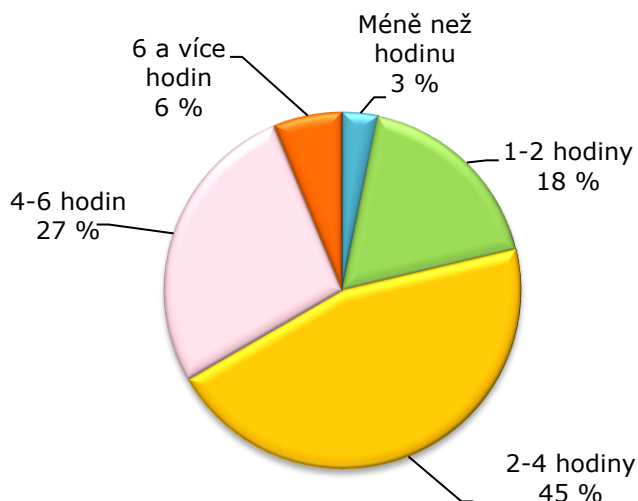
Z odpovědí je patrné, že někteří rodiče by potřebovali dětem pomáhat více času, než bylo reálné. Je otázkou, zda by nešlo u vybraných dětí rodiče nahradit třeba specializovaným doučováním.

Čas, který děti práci do školy včetně samotné online výuky věnovaly, nejčastěji odpovídal 2-4 hodinám na prvním stupni a 4 – 6 hodin na druhém stupni. Více než 6 hodin výukou trávilo 15 % žáků na druhém stupni.

Spokojenost rodičů se odvíjela i podle času, které dítě distanční výuce věnovalo. Nejspokojenější byli, pokud se dítě učilo cca 2 – 4 hodiny denně na prvním stupni a 4 – 6 hodin na druhém stupni. Ale cca 1/5 dětí se učilo méně než 2 hodiny a naopak 6 % dětí se učilo déle.

Graf 12: Počet hodin, po který se dítě věnovalo povinné práci do školy včetně online výuky

(Otázka č. 9 Moje dítě se povinné práci do školy včetně online výuky obvykle věnovalo denně:)



Denní průměr:

1. stupeň: 3 hod.

2. stupeň: 4,25 hod.

Celkem: 3,5 hod.

Zdroj: MAP II Praha 12



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



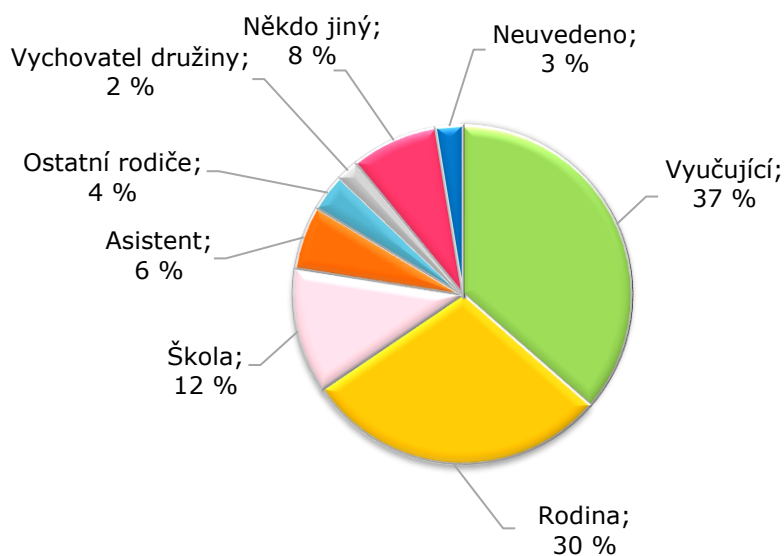
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



Mezi nejčastějšími odpověďmi na otázku, kdo rodičům při distanční výuce nejvíce pomohl, byli vyučující (37 %) a rodina (30 %). V 12 % případů rodičům nejvíce pomohla škola, ostatní varianty (asistent, ostatní rodiče, vychovatel družiny, někdo jiný) byly zmiňovány v menší míře.

Graf 13: Osoba nebo instituce, která rodičům při distanční výuce nejvíce pomohla

(Otázka č. 11 Kdo Vám při výuce na dálku nejvíce pomohl?)



Zdroj: MAP II Praha 12



3.3. Co přispívá k nespokojenosti rodičů s distanční výukou

Jak je uvedeno výše, část rodičů s průběhem distanční výuky nebyla spokojena. K faktorům, které v nejvyšší míře přispívaly k nespokojenosti rodičů, patří především počet hodin pomáhání dítěti s výukou, způsob seznamování dětí s novou látkou a nastavení zpětné vazby vyučujících.

- Nespokojení rodiče dítěti s výukou pomáhaly denně více hodin než spokojení rodiče. Více než dvě hodiny denně pomáhalo dítěti 15 % spokojených rodičů, zatímco v případě nespokojených rodičů se jednalo o 31 %.
- Nespokojení rodiče častěji uváděli, že nová látka byla probírána prostřednictvím zasílání textů k samostudiu (56 % nespokojených rodičů vs. 39 % spokojených rodičů) a zároveň méně často zmiňovali online setkání (79 % nespokojených rodičů vs. 93 % spokojených rodičů).
- Velký rozdíl mezi spokojenými a nespokojenými rodiči spočívá ve způsobu poskytování zpětné vazby. Nespokojení rodiče ve výrazně vyšší míře uvádějí, že se vyučující k odevzdaným úkolům nevyjadřoval (37 % nespokojení vs. 7 % spokojení) a naopak v nižší míře, než spokojení rodiče zmiňovali, že vyučující byl k dispozici pro dotazy, okomentoval odevzdané úkoly a oznámkoval je. Srovnání podílů odpovědí spokojených a nespokojených rodičů je uvedeno v tab. 2 až 4.



**Tab. 2: Doba, po kterou rodiče obvykle pomáhali dětem s distanční výukou**

	Spokojení rodiče	Nespokojení rodiče
Pouze na podnět vyučujícího	12 %	10 %
Podle potřeby	9 %	5 %
Pomáhat nebylo třeba	8 %	5 %
Méně než hodinu denně	2 %	2 %
Asi hodinu denně	31 %	21 %
1-2 hodiny denně	22 %	23 %
2-3 hodiny denně	11 %	21 %
Více než 3 hodiny denně	4 %	10 %
Neuvedeno	1 %	3 %
Celkem	100 %	100 %

Zdroj: MAP II Praha 12

Tab. 3: Způsob, jakým vyučující seznamovali děti s novou látkou

	Spokojení rodiče	Nespokojení rodiče
Využívali online setkání, která sami vedli	93 %	79 %
Zasílali materiály nebo videa, která sami zpracovali	70 %	64 %
Zasílali odkazy na různé materiály, webové stránky, aplikace...	59 %	52 %
Zasílali texty k samostudiu	39 %	56 %
Jiné	2 %	3 %

Zdroj: MAP II Praha 12

**Tab. 4: Způsob, jakým měla většina vyučujících nastavenu zpětnou vazbu**

	Spokojení rodiče	Nespokojení rodiče
Vyučující byl k dispozici pro případné dotazy	76 %	44 %
Odevzdaný úkol vyučující okomentoval	73 %	51 %
Odevzdaný úkol vyučující oznámkoval	53 %	43 %
Vyučující se k odevzdaným úkolům nevyjadřoval	7 %	37 %

Zdroj: MAP II Praha 12

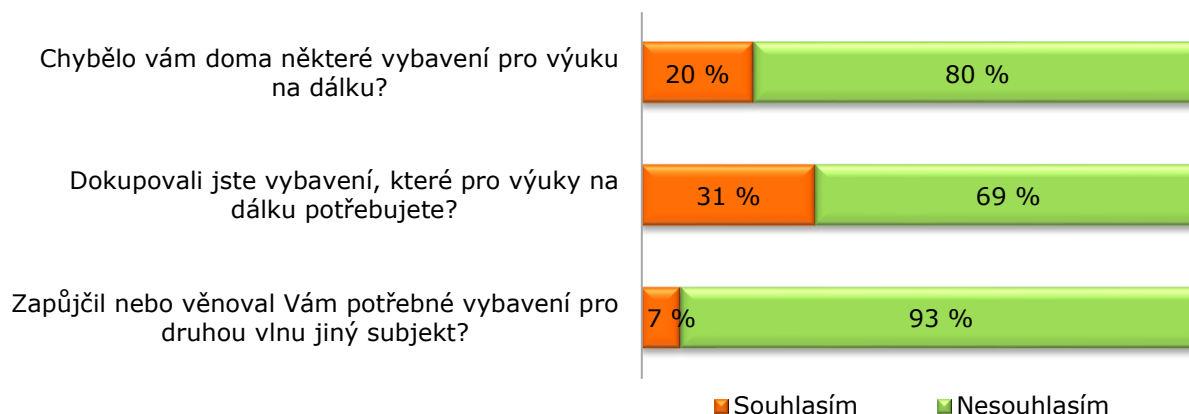


4. Technické vybavení pro distanční výuku

4.1. Dostupné technické vybavení

Vybavení potřebné pro distanční výuku doma chybělo 20 % rodičů, 31 % rodičů uvedlo, že dané vybavení muselo dokupovat. Většina rodičů si vybavení od jiného subjektu (např. školy nebo neziskové organizace) nepůjčovala. Ti rodiče, kteří tuto možnost využili (7 %), získali vybavení ve většině případů (75 %) od školy, kterou jejich dítě navštěvuje.

Graf 14: Chybějící vybavení pro distanční výuku v domácnosti

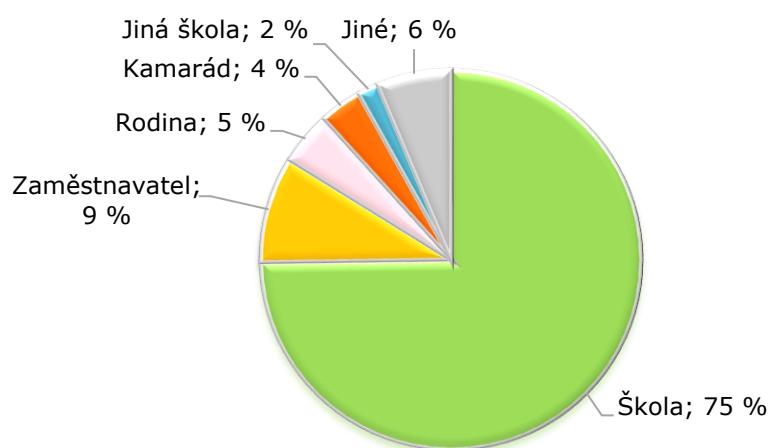


Zdroj: MAP II Praha 12



Graf 15: Osoba nebo instituce, která rodině zapůjčila nebo věnovala potřebné vybavení

(Otázka č. 4 Pokud byla odpověď na předchozí otázku ano, prosíme, napište nám název společnosti, která Vám zapůjčila / věnovala potřebné vybavení.)



Zdroj: MAP II Praha 12



4.2. Spokojenost rodičů s distanční výukou dle technického vybavení

Chybějící vybavení pro výuku souvisí s mírou spokojenosti rodičů s průběhem distanční výuky. Nespokojení rodiče ve vyšší míře než spokojení rodiče zmiňovali, že jim doma potřebné vybavení chybělo a v mírně vyšší míře než spokojení rodiče museli potřebné vybavení dokupovat. Nespokojeným rodičům méně často s vybavením vypomohla škola, a naopak častěji než spokojeným rodičům jim materiální pomoc poskytla rodina. Srovnání podílů odpovědí spokojených a nespokojených rodičů je uvedeno v tab. 5 a 6.

Tab. 5: Vybavení pro výuku na dálku

	Spokojení rodiče	Nespokojení rodiče
Vybavení pro distanční výuku doma chybělo	17 %	27 %
Chybějící vybavení pro distanční výuku bylo třeba dokupovat	30 %	36 %
Chybějící vybavení pro distanční výuku bylo rodinně zapůjčeno	7 %	6 %

Zdroj: MAP II Praha

Tab. 6: Osoba nebo instituce, která rodinně zapůjčila nebo věnovala potřebné vybavení

	Spokojení rodiče	Nespokojení rodiče
Škola	76 %	62 %
Zaměstnavatel	9 %	15 %
Rodina	3 %	15 %
Kamarád	2 %	8 %
Škola (jiná)	2 %	.
Někdo jiný	7 %	.

Zdroj: MAP II Praha





5. Přístup škol a vyučujících k distanční výuce

Na kvalitu distančního vzdělávání má vliv organizace výuky nastavená na úrovni školy i přístup jednotlivých vyučujících. Pokud by se jednalo o přístup učitele, měly by být odpovědi napříč školami obdobné. Pokud hraje roli prostředí ve škole, budou se odpovědi lišit dle školy.

Z analýzy je patrné, že negativní odpovědi jsou akumulovány u několika škol. Na těchto školách se častěji učitelé nevyjadřovali k odevzdaným úkolům, probíhala zde pravidelná on-line výuka méně často či úkoly byly častěji zadávány nekoordinovaně.

Poznámka

Ředitelé škol získali odpovědi od rodičů žáků své školy. Mohou si tak vyhodnotit, v jakých oblastech je vnímají rodiče nadprůměrně a v jakých podprůměrně.





6. Jak vnímají distanční výuku cizojazyční rodiče?

Tři procenta rodičů vyplnila dotazník v cizojazyčných mutacích (anglické, vietnamské, ruské a ukrajinské). Větší část těchto respondentů (79 %) byla rodiči dětí, které navštěvují první stupeň základní školy. Vybrali jsme aspekty, u kterých se postoje nejvíce liší od majoritní populace. Jsou uvedeny v tab. 8.

Výrazné rozdíly mezi oběma skupinami rodičů souvisí s **vybavením pro distančním výukou**.

- Relativně velké části (40 %) cizojazyčných rodičů doma potřebné vybavení chybělo.
- S tím souvisí i to, že skoro polovina cizojazyčných rodičů považuje technické vybavení a připojení na internet za největší problém, který museli v souvislosti s distanční výukou řešit. V případě česky mluvících se jedná jen o čtvrtinu rodičů s tímto problémem.
- Zároveň poměrně nízký podíl cizojazyčných rodičů považuje za pozitivum distanční výuky zefektivnění práce s IT technikou.

Relativně velký rozdíl spočívá také v **poskytování zpětné vazby dítěti** a s faktem, zda dítě vidí **smysl** v zadaných úkolech. V těchto případech může hrát roli určitá komunikační bariéra mezi vyučujícím a žáky, jejichž rodiče neovládají češtinu, kterou online výuka mohla ještě zvětšit.

- Zatímco dle česky mluvících rodičů viděli děti v úkolech smysl v 81 % případech, děti rodičů mluvících cizím jazykem jen v 58 %.
- Vyučující byl k dispozici pro dotazy dětí cizojazyčných rodičů ve výrazně nižší míře než dětem česky mluvících rodičů (53 % vs. 72 %). Podobně je tomu i v případě komentování odevzdaných úkolů (51 % vs. 69 %).

Z těchto zjištění vyplývá, že děti rodičů, jejichž mateřským jazykem není čeština, mohou s ohledem na možné vyloučení z distanční výuky představovat ohroženou skupinu žáků. V případě rodin cizinců se k faktoru nedostatečného IT vybavení navíc přidává jazyková bariéra.

**Tab. 7: Nejvýraznější rozdíly související s distanční výukou podle mateřského jazyka rodičů**

	Rodiče, jejichž mateřským jazykem není čeština	Rodiče, jejichž mateřským jazykem je čeština
Dítě vidělo smysl v zadaných úkolech	58 %	81 %
Největší problém, který jsme museli jako rodina řešit v souvislosti s distanční výukou, byl s technickým vybavením a připojením na internet	49 %	26 %
Doma chybělo vybavení pro distanční výuku	40 %	18 %
Pozitivem, které dítěti přinesla distanční výuka, bylo zefektivnění práce s IT technikou	44 %	66 %
Při poskytování zpětné vazby byl vyučující k dispozici pro případné dotazy	53 %	72 %
Při poskytování zpětné vazby vyučující odevzdaný úkol okomentoval	51 %	69 %
Kladné hodnocení distanční výuky (dobrovolná připomínka k distanční výuce)	5 %	21 %
Vyučující využívali online setkání, která sami vedli, když bylo třeba seznámit děti s novou látkou	75 %	90 %
Vyučující zasílali texty k samostudiu, když bylo třeba seznámit děti s novou látkou	54 %	41 %

Zdroj: MAP II Praha 12



7. Komentáře rodičů k distanční výuce

V závěru dotazníku mohli rodiče uvést jakoukoli vlastní připomínku, doporučení či návrh k distanční výuce. Prostor k vlastnímu vyjádření využilo 37 % respondentů. Zhruba polovina z nich kladně zhodnotila průběh distanční výuky. Z ostatních připomínek se ve větší míře objevovaly připomínky k nedostatečnému počtu hodin výuky (11 %), k chaotické organizaci výuky (8 %) a k nedostatečné kvalitě online výuky (6 %).

Tab. 8: Náměty, doporučení a připomínky rodičů k distanční výuce

	Celkem	1. stupeň	2. stupeň
Kladné hodnocení distanční výuky	55 %	60 %	45 %
Nedostatečný počet hodin distanční výuky	11 %	10 %	14 %
Organizace distanční výuky byla chaotická	8 %	7 %	10 %
Nedostatečná kvalita distanční výuky	6 %	4 %	9 %
Preference klasické výuky	3 %	3 %	4 %
Doporučení k dalšímu využití IT ve výuce	3 %	2 %	4 %
Úkolů bylo příliš mnoho, některé úkoly byly zbytečné	2 %	1 %	3 %
Pro nejmladší žáky (1. a 2. třída) není distanční výuka ideální	2 %	3 %	.
Distanční výuka jako zátěž pro rodiče	1 %	1 %	2 %
Nedostatečná komunikace školy s rodiči	1 %	1 %	1 %
Doporučení ke zlepšení výuky	1 %	1 %	0 %
Doporučení zlepšit IT dovednosti vyučujících	1 %	1 %	1 %
Kvalita distanční výuky se odvíjí od schopností vyučujícího	1 %	1 %	.
Nedostatečné IT vybavení školy	1 %	1 %	1 %

Zdroj: MAP II Praha 12



**Vybrané citace:****Kladné hodnocení distanční výuky**

Myslím, že naše paní učitelka zvládla vedení online výuky na jedničku. Oceňuji informování ze strany školy.

Chtěla bych vyzdvihnout veliký posun ve výuce mezi první a druhou vlnou Covidu; v druhé vlně bylo vše připravené, výuka známa dopředu, úkoly přehledné zadávány, stejně tak přehledný systém odevzdávání, opravdu pro mne jako rodiče byla distanční výuka v druhé vlně téměř bez práce (určitě nelze říci v první vlně).

Skvělá organizace výuky (učivo na parketu, zoom, FB skupina), přiměřenost úkolů (odstupňované, co je povinné a co dobrovolné), vlastní vklad (nahrávání vysvětlujících videí, příprava venkovních her a aktivit k individuálnímu plnění), důvěra, že to děti a rodiče dělají dobře, ale zároveň přiměřená zpětná vazba (možnost konzultací pro rodiče), a smysluplné slovní hodnocení, na které najeli už na začátku školního roku.

Online výuka byla pro mne jako rodiče přínosná, nahlédnutí do stylu výuky-inspirace pro domácí výuku, srovnatelnost znalostí dětí, poznání dětí, ukázka dítěti, k čemu je PC dobrý a že se může s kamarády propojit a hovořit (před výukou) atd. Za mne zajímavá, přínosná zkušenost.

Online výuka předčila má očekávání a v dané situaci se ukázala jako efektivní. Její výhody se v některých případech mohou využívat i za normální situace.

Rychlé přizpůsobení školy na novou situaci. Rychlé seznámení učitele s IT technikou. Za mě velká spokojenost. Škola ukázala, že umí rychle zmobilizovat síly, reagovat na potřeby doby a že nezakrnela ve středověku.

Škola se na podzimní vlnu koronaviru dobře připravila, distanční výuka byla mnohem lépe organizovaná než na jaře a jako rodič jsem mohla zároveň i pracovat na home office, což na jaře dost dobře možné nebylo. Děti výuka bavila a těšily se na ni. Jakmile jsme překonali počáteční technické a komunikační problémy (kde se spojit, jak se spojit, kam kliknout atd.), byly děti už při výuce také mnohem samostatnější.

Moc fajn byla odpolední družina – nejdřív jsem si to vůbec nedokázala představit, jak to může fungovat, ale dcera byla nadšená, na družinu se vždycky moc těšila a pro nás to byly další třeba 2 hodiny, kdy jsme nemuseli řešit, co dcera dělá a věnovat se v klidu naší práci.

Nedostatečný počet hodin distanční výuky

Celkově mi přijde, že děti pracovaly tak na 50 % své kapacity. On-line hodiny byly max. 4 denně (někdy jen 2). Domnívám se, že je možné ze strany školy zajistit intenzivnější výuku, než jakou jsme zažili.

Chápu, že výuka na dálku je náročná i pro učitele. Na druhou stranu, čím vyšší ročník, tím víc již složitějšího učiva. Chtělo by to přizpůsobit dobu online výuky. Hodina nebo dvě denně, když normálně (ve škole) mají žáci denně 5 vyučovacích hodin, mi přijde jako nedostatečné. O to větší je pak zatížení





rodičů, kteří s dětmi dodělávají další látku na pozadí vlastních pracovních povinností, chodu domácnosti, nedejbož dalšího dítěte na dálkové výuce atd. Zátěž pro rodinu je to enormní.

Ocenili bychom větší počet on-line hodin a méně úkolů k vypracování, které jsou pak zátěží pro pracující rodiče. Devítileté dítě není schopno se samo několik hodin soustředit na vypracování úkolů.

Oceňujeme některé učitelé za jejich přípravu a učení on-line. Co se nám nelíbilo, bylo to, že se nevyužívalo dle klasického rozvrhu. Nepřišlo nám adekvátní, aby v deváté třídě měli 2 až 4 hodiny denně.

Škola se spokojila pouze se zadáním úkolů k vypracování na web školy a k opakování. K něčemu jako online výuce došlo až na základě tlaku ze strany rodičů. Učitel vyšel vstříc – 3 h / týden (nedostatečné), učitel se učil za pochodu, neměl žádnou podporu nebo zaškolení ze strany školy. Žáci se neučili nic nového. Zadaných úkolů bylo minimálně. Úkoly byly lehké a zabraly tak 30 min denně, tak jsme museli vyhledávat další zadání, aby děti neztupěly a nekoukaly celý den na YouTube, když jsme s manželem museli pracovat. Škola v distanční výuce velmi zklamala.

Organizace distanční výuky byla chaotická

Dceři v 7. třídě chodilo třeba 50 e-mailů týdně. Pro děti rozhodně není jednoduché se v tom dobře orientovat. Takže bych jako zlepšení viděla, aby každý vyučující zadával úkoly jen jednou týdně, klidně více, ale v jednom emailu. Také odevzdávání by bylo dobré sjednotit do jednoho dne. Aby děti neměly zmatek, kdy a co odevzdat. Nebo v tom udělat pevný řád. Třeba matematiku by odevzdávaly v úterý a pátek, češtinu ve středu...

Dlouhou dobu trvalo, než učitelé přešli na distanční výuku. Rozvrh distanční výuky nebyl nikde dostupný a různě se měnit. Nejednotný přístup učitelů. Velké množství domácích prací a úkolů. Výukové materiály a úkoly uloženy na různých místech a občas bylo těžké dohledat všechny úkoly.

Ocenili bychom, kdyby zadávání a odevzdávání úkolů mělo jasně stanovená pravidla a neustále se chaoticky během distanční výuky neměnila. Původní nastavení, kdy v týdenním plánu bylo stanoveno, jaké úkoly a kdy odeslat, a jejich odesílání přes mail byl pro nás jednodušší a přehlednější. Na konci výuky byla pravidla a systém odevzdávání prací přes Teams, především prostřednictvím OneNote, zcela nepřehledná a uživatelsky nepřívětivá.

Opravdu bych se více soustředila na zadávání úkolů. Syn nebyl absolutně schopný si sám kontrolovat, kdy má co odevzdat... úkoly chodily jeden přes druhý a často jsme nějaký přehlédli. Stejně tak u každého úkolu byl jiný den odevzdání, a to se také velice těžko hlídalo.

Pomohlo by zadávat veškeré domácí úkoly na jedno místo, např. do Bakalářů, kde si děti mohou odškrtnout, co mají již hotovo. V současném nepřehledném systému zadávání úkolů na mnoho různých úložišť (každý učitel má svůj systém) nezbyvá, než všechny předměty každý den procházet a ověřovat, jaký úkol kde přibyl.

Vadily mi úkoly zadávané na několika místech, některé byly v dokumentech na bakalářích, některé ve zprávách v bakalářích, některé při online vyučování a něco na plánu práce na daný týden. Měla jsem obavu, aby mi něco neuniklo, kdyby to měla dcera ve druhé třídě sledovat sama, naprosto by neměla šanci vše zvládnout.





Nedostatečná kvalita distanční výuky

Celkově jsem s online výukou ve třídě své dcery nespokojena, učitelé neposílají průběžné informace o stavu výuky, čeština dokonce několik týdnů úplně vypadla, protože se učitel nebyl schopen přihlásit do výuky. Nyní při kombinované výuce budou mít děti dokonce jen 4 předměty.

Distanční výuka nám absolutně nevyhovovala. Nízké zapojení dětí do výuky, díky nedisciplinovanosti některých dětí čas výuky plně nevyužit.

Nebyli jsme spokojeni s kvalitou výuky. Po technické stránce škola sjednotila systém ve druhé vlně, v tomto ohledu došlo ke zlepšení. Učitele ale nebyli dostatečně proškoleni, až ke konci druhé vlny začali dané prostředí lépe ovládat. Především ale způsob výuky nezohlednil online prostředí. Výklad probíhal například tak, že děti četly po větách text učebnice, jiných 45 minut strávily diktátem. Škola zcela zbytečně lpěla na známkách – učitele zmiňovali, že potřebují podklady pro klasifikaci.

Online výuka nebyla školou pro druhý stupeň zajištěna dostatečně. Týdenní rozvrh byl značně děravý. Následující rotační distanční výuka je ještě katastrofálnější a zcela nevyhovující. Děti se musí často věnovat samostudiu bez dostatečného vysvětlení, což je pro děti na začátku druhého stupně nevhodné.

Online výuku hodnotím jako velmi slabou, hodin bylo málo a škola se stále omlouvala na špatné technické vybavení a zázemí. V první vlně on-line výuka nebyla vůbec.

Preference klasické výuky

Myslím, že škola dělá maximum z toho, co je v současné době možné. Bohužel je vidět, že opravdová škola dětem hodně chybí a on-line výuka se nemůže klasické škole ani malinko přiblížit. Kolektiv dětí ve třídě se odcizil, vidím velké sociální problémy dětí a také psychické (absence kamarádů).

Děti na druhém stupni bylo těžké donutit se škole věnovat. Jako rodič jsem musela neustále kontrolovat zadání úkolů. Na druhém stupni bych preferovala prezenční výuku. Děti se doma hůře soustředí a nepřikládají škole a výuce takový význam. Také si nejsem jistá způsobem hodnocení. Po návratu do školy budou psát samé testy, které určitě moc dobře nedopadnou. Bohužel toto vysvědčení se již počítá pro přijímačky na SŠ.

Ačkoli se paní učitelka velmi snažila, což moc oceňuji, učení dítěte doma nikdy nedosáhne stejného efektu jako ve škole. V domácím prostředí se prostě děti tak nesoustředí.

Děti se doma hůře soustředí, výuku absolvují s větší nechutí, chybí jim kolektiv.

Doporučení k dalšímu využití IT ve výuce

Rozhodně bych dala povinnost mít zapnuté video při hodinách. Jinak mi výuka skutečně nedává smysl. Zejména u starších dětí. Ti si prostě během výuky dělají úplně něco jiného.





Je moc hezké, že se pokoušíte o výuku online, ale pokud má zapnutou kameru jen vyučující, tak je celá akce k ničemu. Podle mého by měla být povinnost, aby kameru používali všichni zúčastnění. Bylo by zajištěné soustředění dětí a pozornost k vyučování. Málem mě trefilo, když jsem zjistil, že je hodina online a spolužáci hrají online hry. Docela rád bych nějakou zpětnou vazbu k této záležitosti. Nejen z vlastní zkušenosti vím, že dělat online poradou bez face to face je absolutně k ničemu a je to jen ztráta času bez výsledků pro všechny zúčastněné.

Při dalším uzavření škol MÍT JIŽ PŘIPRAVENOU nabídku připojení k internetu. Nabídka zapůjčení techniky (tablety, PC) je sice hezká, ale bez připojení k ničemu.

Úkolů bylo příliš mnoho, některé úkoly byly zbytečné

Dle našeho názoru nadměrná, nerealistická očekávání ze strany vyučující, která ovšem navazovala na obdobný přístup z běžné prezenční výuky. Snaha plnit úkoly zatěžovala celou rodinu. I dobrovolné úkoly byly de facto povinné.

Mám dvě děti na ZŠ, takže nás z mého pohledu zbytečně zatěžovaly úkoly z VV, HV a pracovní výchovy. Naopak jsem byla ráda, že dostávali i zadání z TV.

Úkoly z TV, VV, HV mi připadali už nadbytečné.

Pro nejmladší žáky (1. a 2. třída) není distanční výuka ideální

Distanční výuku pro žáky 2. třídy považuji za nesmysl (...). Co je jednoznačné, děti v 1. a 2. třídě nejsou schopné být samostatné při výuce doma. Jsou to děti a my rodiče narážíme na problém: učit děti nebo obživa (...).

Mám dvě děti - 2. třída a 6. třída. Tato odpověď je pro 2. třídu. Takhle malé děti výuku na dálku moc nedávají – mají problém pochopit tu trvající zodpovědnost. Neberou výuku tak moc vážně. Přístup celé třídy byl a je skvělý. Ale dítě prostě potřebuje být ve škole a mít s učitelem a s probíranou látkou osobní kontakt. Takže doufám, že už distanční výuka nebude.

Pokud by do budoucna opět došlo k uzavření škol, nesouhlasíme s uzavřením 1. stupně. Je totiž faktem, že nejvíce "postižení" tímto stavem zůstávají rodiče těchto žáků. Ne každý z nás má pedagogické vzdělání a vysvětlit látku dítěti je proto občas velmi složité. Malé děti se ještě neumí samy učit, je potřeba dohled nad přípravou do školy, nemluvě o tom, že zůstat samotné doma nemohou.

Distanční výuka jako zátěž pro rodiče

Naší rodině by opravdu pomohlo přesunout výuku spíše na odpolední hodiny. Odpoledne jsem zvyklá být doma s dcerou běžně. Věnovat se jí, dělat po škole úkoly atd. Dpoledne bych tak mohla i nadále pracovat. Myslím, že by to ocenili i rodiče, kteří mají home office. Dpoledne, kdy se řeší nejvíce pracovních záležitostí, by měli prostor na práci a odpoledne se můžou plně věnovat dětem a výuce, jak jsou zvyklí během celého školního roku.





Pro naši rodinu je distanční výuka velmi obtížná. Jsme cizinci, v českém jazyce jsme dítěti nemohli v ničem pomoci, proto jsme museli najmout lektory.

Pro rodiče velké starosti, úplné překombinování chodu domácnosti a práce, nedokázala jsem synovi ve spoustě věcí poradit (programy).

Nedostatečná komunikace školy s rodiči

Škola vůbec nekomunikuje s rodiči, jediný, kdo komunikuje je školní jídelna. Od vedení školy jsme nedostali žádné informace na email. Od uzavření škol v březnu žádná velká změna. Vše se dozvídáme od dítěte. Kdybych neměla druhé dítě na jiné škole, asi bych nic nevěděla.

Škola by měla lépe distribuovat informace směrem k rodičům a dětem, být více otevřená. Lépe se na distanční studium připravit. Někteří vyučující tuto formu zvládali jen s obtížemi.

Doporučení ke zlepšení výuky

Online výuka by se měla dle mého názoru rozdělit na menší skupiny dětí.

Při online výuce celé třídy je pro učitele velice těžké všechny děti vyvolávat a odpovědi a reakce dětí se bohužel dost protahují; rozhodně při menším počtu (do 12 dětí) je výuka mnohem efektivnější, děti jsou víc vtaženi, musí dávat větší pozor a učitel má lepší kontrolu.

Doporučení zlepšit IT dovednosti vyučujících

Přišlo nám, že se škola nepřipravila dostatečně na druhou vlnu koronaviru. Někteří učitelé nebyli nejspíš proškoleni, jak to zvládnout technicky a nedokázali se připojit, a tudíž jejich hodiny buď neprobíhaly nebo nebyly přínosné (...).

Znalosti IT, které jsou očekávány od nás od rodičů, by dle mého názoru měli být také naprostou samozřejmostí u učitelů a ti by měli být počítačově gramotní. Systémy, které museli učitelé používat např. proto, že se na tom usneslo vedení školy, bohužel vypadají naprosto jinak z pohledu vyučujícího a z pohledu běžného uživatele a pak je velmi obtížné se domluvit (...). Jsme rádi, že se učitelé opravdu snažili, ale myslíme si, že na to nejsou systematicky připravováni a výuka učitelů, jak pracovat v používaných systémech by měla být standardem, a ne až za boje. Jistě by i jim ubyl stres.

Kvalita distanční výuky se odvíjí od schopností vyučujících

Rozdíl mezi fungováním jednotlivých učitelů byl velmi markantní. Někteří úkoly pouze zadali, ale již neposkytli dítěti žádnou zpětnou vazbu, opravu chyb, pochvalu, nic. Byly to jen ZBYTEČNÉ úkoly. Jiní učitelé naopak úkoly kontrolovali a posílali k opravě. Tento způsob měl smysl.

Dálkovou výuku asi nelze zobecňovat na úrovni školy. Je to záležitost jednotlivých vyučujících, jak k tomu přistupuje konkrétní učitel. Proto i když má člověk děti na stejné škole, zkušenost může být u obou dětí velmi rozdílná. Bohužel.





Chápu, že online výuka je náročná nejen pro děti a rodiče, ale rovněž i pro učitele (ne každý je schopný "jutuber"). Osobně si ale dovedu představit, že by bylo možné udělat online výuku zábavnější a poutavější pro děti, než jak byla nastavena nyní (např. učení formou online her, únikovky apod.). Rovněž je na učitelích, aby si s dětmi nastavili pravidla a disciplínu v online prostředí tak, aby výuka byla efektivnější a produktivnější.

Nedostatečné IT vybavení školy

Škola nemá dostatečné zasíťování pro poskytování online výuky, učitelé musí pracovat z domova, školní internetová síť má nedostatečnou kapacitu nejen pro zajištění online výuky, ale i pro běžný provoz.

Učitelé pracovali v rámci svých technických možností na maximum, škola ale nedisponuje dostatečným technickým vybavením (zasíťování školy).

Absence wifi připojení ve škole.





8. Shrnutí

- 84 % rodičů bylo spokojeno či spíše spokojeno s podzimní distanční výukou.
- Z komentářů vyplývá, že rodiče vnímají pozitivní posun mezi jarní a podzimní vlnou.
- Za vysokou spokojeností stojí hodně učitelé a jejich přístup.
- S výší ročníku klesala celková spokojenost rodičů. Za nižší spokojeností na druhém stupni stojí jak menší koordinovanost zadávání úkolů, tak i názor, co a proč by se děti vlastně měli učit.
- Distanční výuka kladla na rodiče značnou zátěž. Většina rodičů řešila, jak zajistit klid na práci každému členu rodiny a jak spojit práci z domova s podporou výuky svých dětí. Tyto problémy řešili mnohem častěji rodiče dětí na prvním stupni. Pokud rodiče strávili pomocí při výuce 2+ hodiny denně, výrazně se snížila jejich spokojenost.
- Cca 1/4 domácností měla problém s technickým vybavením či připojením na internet. Některým domácnostem zapůjčila škola technické vybavení. Ti to velmi přivítali.
- Bohužel technické překážky zasáhly mnohem více domácnosti cizinců, kteří vedle jazykové bariéry měli větší problémy s technikou i způsobem výuky.
- Výuka nové látky probíhala většinou za pomoci on-line setkání (90 %). Pokud on-line výuka nebyla, výrazně klesla spokojenost rodičů.
- Vyučující často zasílali materiály, které buď sami zpracovali či využili již existující. Z pohledu rodičů bylo prakticky jedno, zda se jednalo o autorský materiál vyučujícího, nebo o již existující. Důležitá byla kvalita a smysluplnost materiálů.
- Zatímco on-line setkání a materiály či videa se v očích rodičů osvědčily, texty k samostudiu vnímali rodiče hůře.
- 11 % rodičů uvedlo, že vyučující nedávali zpětnou vazbu k odevzdaným úkolům. Z dalších odpovědí vyplývá, že je nulová zpětná vazba demotivovala.
- Kvalita distanční výuky bohužel nebyla dle rodičů rovnoměrná a pravděpodobně souvisí i s celkovým nastavením školy. Horší hodnocení





(např. koordinovanost, zpětná vazby, využívání on-line setkávání...) se častěji akumulovalo u několika škol.

- Děti cizinců jsou distanční výukou znevýhodněni. Vedle jazykové bariéry a častějších technických problémů řešili, že vyučující častěji nebyl k dispozici pro případné dotazy, případně že vyučující méně využívali on-line setkání, na kterých by seznamovali děti s novou látkou.
- Distanční vzdělávání s velkou pravděpodobností část dětí vyloučilo (nejen cizince). Bohužel on-line forma ankety neumožňuje zjistit, kdo není on-line. To je zjišťováno jednotlivými školami.

